

Neposredno prije kraja godine, EU donosi odluke o tome da će ipak “nuditi jamstva o financiranju siromašnijih članica i poticati zemlje da odaberu vlastiti energetske miks”. Idući tjedan (10. i 11. decembra) 27 zemalja članica mora jednoglasno donijeti cilj o smanjenju stakleničkih plinova do 2050. godine na 55 posto razine kolika je bila 1990. Uvjet Bugarske, Češke, Rumunjske, Slovačke i Poljske je da se omogući financiranje nuklearne energije i plina kao tranzicijskog goriva. U nacrtu prijedloga o kojem je prvi pisao Reuters, zemlje će podržati cilj “najmanje 55” i zatražiti od Komisije da stavi na raspolaganje financijska sredstva za pomoć siromašnijim državama da ulažu u čistu energiju. Navodno, prema tom dokumentu kojeg je vidio Reuters, zemlje mogu “odabrati najprikladnije tehnologije”. Bugarska, Češka, Rumunjska, Slovačka i Poljska zatražile su jamstva da će moći koristiti nuklearnu energiju ili prirodni plin za suzbijanje emisija.

Europska komisija koketira sa seksi brojkom smanjenja plinova od 55 posto na razinu iz 1990. do 2030. godine. (Trenutni cilj je smanjenje stakleničkih plinova od 40 posto do 2030.). Sve je to dio seksi cilja “nula neto”. I dok kopirajteri zarađuju svoje plaće zvonkim sloganima, iza njih ne stoji nikakva ozbiljna politička agenda. (Najavljivana bilijunska ulaganja zasad funkcioniraju tek u promilima, a nijedan plan, zakon, direktiva koje je EU izdala, ne primjenjuju se u potpunosti u duhu zakona, pa stoga nisu baš niti urodile kakvim impresivnim plodom na terenu.) Guranje u povećanje ciljeva trebale bi pratiti izvršne i odlučne mjere. No, dok čekamo UN-ovo izvješće o emisijama za 2020. godinu, prve najave rezultata već izazivaju tjeskobu, jer prema njima, usprkos karantenama diljem svijeta, emisije stakleničkih plinova čini se, i dalje rastu. Iako je tokom ove godine, bez sumnje, smanjeno naše sudjelovanje u ispusima. No, još jednom precizno kao udžbenik, događa se točno ono što su znanstvenici predvidjeli: čak i ako smanjimo vlastite emisije, dosegli smo točku nakon koje nema povratka. Led koji se topi ispušta metan, plin višestruko štetniji od CO₂, a cjeloljetni požari u Sibiru čine isto. Čak i da jesmo ispunili politički cilj smanjenja emisija od 20 posto - a nismo (jesmo računovodstvenim manipulacijama poput uvrštavanja biomase u OIE, ili njemačkim i danskim izvozom svojih emisija u zemlje globalne periferije), to već sada nije dovoljno. EU se pak ponaša kao da su svi njezini ciljevi na dobrom putu ka ispunjenju, dok je stvarnost suprotna.

Nuklearna energija: da ili ne?

Cijela godina prošla je u srazu istočnih i zapadnih zemalja oko toga mogu li nuklearna energija i plin biti tranzicijska goriva prema zelenoj ekonomiji. Rasprava o raspodjeli europskih sredstava vodila se pritiscima i ucjenama. Poljska i Mađarska, a pogotovo Poljska koja ovisi o ugljenu, tražile su da ovi energenti budu uključeni u tzv. tranzicijska goriva. Za

potrebe EU, to su oni energenti koje se smije subvencionirati zajedničkim sredstvima EU. Protiv je dakako bila Njemačka, velika predvodnica anti-nuklearne politike koje se ta zemlja odriče od japanske nesreće u Fukushimi iz 2011. godine. To je dodatno podebljano političkim rastom zelenih u toj zemlji koji su izrasli iz žestokih otpora nuklearnoj energiji iz ranijih dekada godina kada je aktivizam u Njemačkoj bio "oružaniji" nego danas. Takav kontekst presudio je nuklearnoj energiji u Njemačkoj, premda su posljednjih desetak godina upravo njemački znanstvenici najdalje otišli u primjeni istraživanja nuklearne fuzije - što je proces energetski učinkovitiji i ekološki potpuno siguran. Svakako sigurniji od fisije koju trenutno imamo u postojećim nuklearkama. Uglavnom, nuklearna fuzija je obećanje veće od vodika, rješenje bolje od svih obnovljivih izvora energije zajedno i za razliku od fisije, puno sigurnija metoda. Ipak, zbog moralne panike uzrokovane s ukupno dvije problematične elektrane (Černobil i Fukushima) od ukupno 440 nuklearki trenutno aktivnih diljem svijeta (najviše ih je u Francuskoj - 70) ovaj oblik energije nije poželjan u zelenoj tranziciji. Zanimljivo da je javni i politički otpor nuklearnim bombama puno manji, iako je na svijetu detonirano puno više bombi nego što je radioaktivnosti iscurilo iz nuklearki. Ako istočne zemlje na kraju uspiju te nuklearna energija bude potvrđena kao tranzicijsko gorivo, to ne znači u konačnici pobjedu za ovaj blok, nego znači da su druge zemlje tokom pregovora i formuliranja zakona već donijele takve odredbe da su za svoju budućnost akumulirale dovoljno sredstava za realizaciju profita u OIE, da će Francuska moći zadržati nuklearke (ona bi to svakako napravila pa i o vlastitom trošku), da će Njemačka moći zadržati plin i Sjeverni tok 2, a da će istočne zemlje dobiti mrvicu za izgradnju vlastitih nuklearki. Vjerojatno za istraživanja i skladištenje otpada. Bilo kako bilo, dok se istočni blok borio za minimalnu socio-političku cijenu zelene tranzicije, ostale zemlje izvukle su što su financijski trebale od EU, brojna pravila su već donesena, igra je postavljena, a istočne zemlje posljednje stižu do svojih ciljeva, jer su njihove rute bile sa preprekama, a šanse za buduće pobjede su minimalne.

Izvor: bilten.org